

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 097

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocatională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică
 ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete
SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul vectorului $\vec{v} = 4\vec{i} - 3\vec{j}$.
- (4p) b) Să se calculeze distanța de la punctul $D(0, 4, 2)$ la planul $x + y + z + 4 = 0$.
- (4p) c) Să se determine ecuația tangentei la cercul $x^2 + y^2 = 13$ în punctul $P(2, 3)$.
- (4p) d) Să se arate că punctele $L(1, 2, 3)$, $M(4, 5, 6)$ și $N(7, 8, 9)$ sunt coliniare.
- (2p) e) Să se calculeze aria triunghiului cu vârfurile în punctele $A(-1, 1)$, $B(-2, 2)$, $C(3, 3)$.
- (2p) f) Să se determine $a \in \mathbb{R}$, astfel încât vectorii $\vec{v} = 4\vec{i} - 3\vec{j}$ și $\vec{w} = 3\vec{i} + a\vec{j}$ să fie perpendiculari.

SUBIECTUL II (30p)

1.

- (3p) a) Să se calculeze determinantul
$$\begin{vmatrix} 9 & 8 & 7 \\ 6 & 5 & 4 \\ 3 & 2 & 1 \end{vmatrix}$$
.
- (3p) b) Să se calculeze probabilitatea ca un element $\hat{x} \in \mathbb{Z}_6$ să verifice relația $\hat{x}^2 + \hat{x} = \hat{2}$.
- (3p) c) Să se calculeze matricea
$$\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}^{2007}$$
.
- (3p) d) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $\log_2(x^2 + 7) = \log_2(5x^2 + x + 2)$.
- (3p) e) Să se calculeze inversa matricei
$$\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$$
.

 2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x - \sin x$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbb{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f'(x) dx$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe $\mathbb{R}$.
- (3p) d) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\int_0^1 \frac{x}{5x^2 + 6} dx$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră mulțimea $G = \{f_n \in \mathbf{R}[X] \mid f_n = 1 + X + X^2 + \dots + X^n, n \in \mathbf{N}\}$ și polinoamele $g = (1 + X + X^2)(1 + X^3)$, $h = (1 + X)(1 + X^2)(1 + X^4)$, $g_n = (1 + X + X^2 + \dots + X^n)(1 + X^{n+1})$ și $h_n = (1 + X)(1 + X^2)(1 + X^4) \cdot \dots \cdot (1 + X^{2^n})$, $\forall n \in \mathbf{N}$.

- (4p) a) Să se arate că $g \in G$ și $h \in G$.
- (4p) b) Să se calculeze $h(0) - g(0)$.
- (4p) c) Să se arate că polinoamele g și h au o rădăcină reală comună.
- (2p) d) Să se determine restul împărțirii polinomului h la polinomul g .
- (2p) e) Să se arate că $g_n \in G$ și $h_n \in G$, $\forall n \in \mathbf{N}$.
- (2p) f) Să se determine $n \in \mathbf{N}$ pentru care $h_n = g_n$.
- (2p) g) Să se arate că pentru orice $n \in \mathbf{N}$, $n \geq 2$, câtul împărțirii polinomului $h_n - g_n$ la polinomul X^{2n+2} este un polinom din mulțimea G .

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcția $f : [0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^\alpha - \alpha \cdot x$, unde $\alpha \in (0, 1)$.

- (4p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x > 0$.
- (4p) b) Să se arate că $f'(x) > 0$, $\forall x \in (0, 1)$ și $f'(x) < 0$, $\forall x \in (1, \infty)$.
- (4p) c) Să se deducă inegalitatea $x^\alpha - \alpha \cdot x \leq 1 - \alpha$, $\forall x > 0$.
- (2p) d) Alegând $x = \frac{a}{b}$, cu $a, b > 0$ și notând $\beta = 1 - \alpha$, să se arate că $a^\alpha b^\beta \leq \alpha a + \beta b$, $\forall a, b > 0$ și $\forall \alpha, \beta > 0$ cu $\alpha + \beta = 1$.
- (2p) e) Să se arate că $st \leq \frac{s^p}{p} + \frac{t^q}{q}$, $\forall s, t > 0$ și $\forall p, q > 1$ cu $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$.
- (2p) f) Utilizând inegalitatea de la punctul e), să se arate că, dacă $a_1, \dots, a_n$ și $b_1, \dots, b_n$ sunt numere reale strict pozitive, $p, q > 1$ cu $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$, atunci $a_1 b_1 + \dots + a_n b_n \leq (a_1^p + \dots + a_n^p)^{\frac{1}{p}} \cdot (b_1^q + \dots + b_n^q)^{\frac{1}{q}}$.
- (2p) g) Să se demonstreze că, dacă $h, g : [0, 1] \rightarrow (0, \infty)$ sunt două funcții continue și $p, q > 1$ cu $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$, atunci $\int_0^1 h(x)g(x)dx \leq \left(\int_0^1 h^p(x)dx \right)^{\frac{1}{p}} \left(\int_0^1 g^q(x)dx \right)^{\frac{1}{q}}$.

Varianta 97

Subiectul I.

- a) $|\vec{v}| = 5$.
- b) $\frac{10\sqrt{3}}{3}$.
- c) Tangenta prin P la cerc are ecuația: $2x + 3y - 13 = 0$.
- d) Punctele L, M, N sunt coliniare $\Leftrightarrow \frac{x_M - x_L}{x_N - x_L} = \frac{y_M - y_L}{y_N - y_L} = \frac{z_M - z_L}{z_N - z_L}$, adevărat.
- e) Aria triunghiului ABC este $S = 3$.
- f) $a = 4$.

Subiectul II.

1.

- a) $\begin{vmatrix} 9 & 8 & 7 \\ 6 & 5 & 4 \\ 3 & 2 & 1 \end{vmatrix} = 0$.
- b) Probabilitatea căutată este $p = \frac{1}{3}$.
- c) $\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 1 & -1 \end{pmatrix}^{2007} = O_2$.
- d) $x \in \left\{-\frac{5}{4}, 1\right\}$.
- e) Inversa matricei $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$ este $A^{-1} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} = A$.

2.

- a) $f'(x) = 1 - \cos x$, $\forall x \in \mathbf{R}$.
- b) $\int_0^1 f'(x) dx = 1 - \sin 1$.
- c) $f'(x) = 1 - \cos x \geq 0$, $\forall x \in \mathbf{R}$, deci funcția f este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$, deoarece derivata sa se anulează doar în puncte izolate.
- d) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = 1 - \cos 1$.
- e) $\int_0^1 \frac{x}{5x^2 + 6} dx = \frac{1}{10} \cdot \ln \frac{11}{6}$.

Subiectul III.

a) $g = f_5 \in G$ și $h = f_7 \in G$.

b) $h(0) - g(0) = 0$.

c) Observăm că g și h au rădăcina comună $x = -1$.

De asemenea, h nu mai are alte rădăcini reale, aşadar singura rădăcină reală comună este $x = -1$.

d) Restul împărțirii lui h la g este $r = X + 1$.

e) $g_n = f_{2n+1} \in G$.

Prin desfaceri succesive ale parantezelor sau prin inducție obținem $h_n = f_{2^{n+1}-1} \in G$.

f) Observăm că pentru $k, n \in \mathbb{N}$, avem $f_k = f_n \Leftrightarrow k = n$ (necesitatea se deduce egalând gradele, iar suficiența este evidentă)

$$h_n = g_n \Leftrightarrow f_{2^{n+1}-1} = f_{2n+1} \Leftrightarrow 2^n = n+1.$$

Ecuția anterioară are soluțiile $n = 0$ și $n = 1$, iar pentru $n \geq 2$ se demonstrează prin inducție că $2^n > n+1$. Așadar $n \in \{0, 1\}$.

g) Pentru $n \geq 2$, avem $2^n > n+1$, de unde deducem că $2^{n+1} - 2n - 3 \in \mathbb{N}$, deci

$$h_n - g_n = X^{2^{n+2}} \cdot (1 + X + \dots + X^{2^{n+1}-2n-3}) = X^{2^{n+2}} \cdot f_{2^{n+1}-2n-3}, \text{ de unde rezultă concluzia..}$$

Subiectul IV.

a) $f'(x) = \alpha x^{\alpha-1} - \alpha$, $\forall x \in (0, \infty)$.

b) $f'(x) = \alpha \left(\left(\frac{1}{x} \right)^{1-\alpha} - 1 \right)$, $\forall x \in (0, \infty)$.

Avem $1 - \alpha \in (0, 1)$.

$$x \in (0, 1) \Rightarrow \frac{1}{x} > 1 \Leftrightarrow \left(\frac{1}{x} \right)^{1-\alpha} > 1 \Leftrightarrow f'(x) > 0,$$

$$\text{iar } x > 1 \Rightarrow 0 < \frac{1}{x} < 1 \Leftrightarrow \left(\frac{1}{x} \right)^{1-\alpha} < 1 \Leftrightarrow f'(x) < 0.$$

c) Din b) deducem că $x = 1$ este punctul de maxim global al funcției f .

Așadar, $\forall x \in (0, \infty)$, $f(x) \leq f(1) \Leftrightarrow \forall x \in (0, \infty)$, $x^\alpha - \alpha x \leq 1 - \alpha$.

d) Pentru $\alpha, \beta > 0$ cu $\alpha + \beta = 1$, punând $x = \frac{a}{b}$ în relația de la c) obținem

$$a^\alpha b^\beta \leq \alpha \cdot a + \beta \cdot b.$$

e) Punând $\alpha = \frac{1}{p}$, $\beta = \frac{1}{q}$, $a = s^p$ și $b = t^q$ în relația de la punctul d), obținem:

$$(s^p)^{\frac{1}{p}} \cdot (t^q)^{\frac{1}{q}} \leq \frac{s^p}{p} + \frac{t^q}{q} \Leftrightarrow st \leq \frac{s^p}{p} + \frac{t^q}{q}.$$

f) Punând $s = \frac{a_1}{(a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)^{\frac{1}{p}}}$, $t = \frac{b_1}{(b_1^p + b_2^p + \dots + b_n^p)^{\frac{1}{p}}}$, în e), obținem:

$$\frac{a_1}{(a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)^{\frac{1}{p}}} \cdot \frac{b_1}{(b_1^p + b_2^p + \dots + b_n^p)^{\frac{1}{p}}} \leq \frac{a_1^p}{p \cdot (a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)} + \frac{b_1^q}{q \cdot (b_1^q + b_2^q + \dots + b_n^q)}$$

și analog,

$$\frac{a_2}{(a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)^{\frac{1}{p}}} \cdot \frac{b_2}{(b_1^p + b_2^p + \dots + b_n^p)^{\frac{1}{p}}} \leq \frac{a_2^p}{p \cdot (a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)} + \frac{b_2^q}{q \cdot (b_1^q + b_2^q + \dots + b_n^q)}$$

.....

$$\frac{a_n}{(a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)^{\frac{1}{p}}} \cdot \frac{b_n}{(b_1^p + b_2^p + \dots + b_n^p)^{\frac{1}{p}}} \leq \frac{a_n^p}{p \cdot (a_1^p + a_2^p + \dots + a_n^p)} + \frac{b_n^q}{q \cdot (b_1^q + b_2^q + \dots + b_n^q)}$$

Adunând membru cu membru inegalitățile obținute și ținând cont de faptul că

$$\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1, \text{ se obține concluzia.}$$

g) Înlocuind în e) $s = \frac{h(x)}{\left(\int_0^1 h^p(x) dx\right)^{\frac{1}{p}}}$ și $t = \frac{g(x)}{\left(\int_0^1 g^q(x) dx\right)^{\frac{1}{q}}}$ obținem:

$$\frac{h(x)}{\left(\int_0^1 h^p(x) dx\right)^{\frac{1}{p}}} \cdot \frac{g(x)}{\left(\int_0^1 g^q(x) dx\right)^{\frac{1}{q}}} \leq \frac{1}{p} \cdot \frac{h^p(x)}{\int_0^1 h^p(x) dx} + \frac{1}{q} \cdot \frac{g^q(x)}{\int_0^1 g^q(x) dx}, \text{ și integrând această}$$

inegalitate pe intervalul $[0, 1]$ rezultă concluzia.